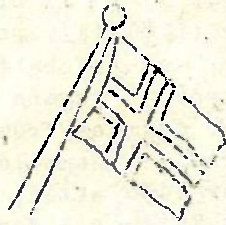

FRITT

LAND

Nr. 9 - 1. årg.

Fredag 17. mars 1944

SLUTT MED SKRYTET !

Søndag 27. februar talte redaktør Øksnevad i kringkastingen fra London til den norske hjemmefront. Han tok sitt utgangspunkt i Churchills siste tale, der denne advarte det engelske folk mot å tro at seieren var vunnet hvis ikke hver enkelt gjorde sitt ytterste til siste stund. Dette gjelder også oss alle, hva enten man er tannlæge eller kjøpmann, lege eller advokat. Det er nok så at kjøpmenn og tannlæger har presteret de mest åpenbare av hjemmefrontens mange nederlag i det siste år. Men i det åpenbare ligger også hele forskjellen. Vår skam er ikke mindre fordi om den hittil har vært noenlunde skjult.

Ved sirkulære av 7. januar 1944 utba Justisdepartementet seg oppgave fra advokater og sakførere om hvilken juridisk hjelp de hadde på sine kontorer. Sirkulæret var undertegnet av "justisråd" Kåre Larsen og byråsjef R. Breier henholdsvis Riisnæs' høyre og venstre hånd. Og formålet kunne ikke være annet enn å skaffe en oppgave over unge jurister som kunne beordres til de mange ledige blokkerte stillinger. Det oste NS av helt sirkulæret. Men hva ble resultatet? 160 av Oslos advokater - blant dem mange "gode navn" - har besvart departementets forespørsel, og etter de stikkprover vi har tatt, er resultatet enda verre utenfor Oslo.

Når en næringsdrivende tar et tillitsverv i en av de nye NS-organisasjonene eller betaler sin kontingent, så hører vi ofte - svært ofte - at "gode nordmenn" har rådet ham til det.

Når foreldrene ved en skole faller lærerne i ryggen, så får vi høre at en advokat har ledet forhandlingene og anbefalt forsiktighet.

Det klages over at man ikke får noen illegal avis. Men man vil ikke ha den i posten eller ved bud, for det kunne jo være en provokasjon. Og man vil ikke hjelpe til med distribusjonen, for det medfører jo en risiko.

Nei, innstillingen er nok ikke noe å skryte av.

Den norske hjemmefronten hadde sin heroiske tid i 1942. Da gikk lærerne til kamp, ungdomstjenesten ble knekket, kirken frigjorde seg fra den nazistiske stav, kvislings riksting ble kvalt, osv. Men hva er siden skjedd?

Det fins en liten gjeng av menn og kvinner som daglig setter liv, helse og frihet inn. Takket være dem har vi fått nyheter, folk er hjulpet ut av landet og der er ydet mange tjene-

ster som ikke kan omtales nå. Men resten av folket gjør ingen ting.

Jo forresten, rett skal være rett. De står jo i kø for å komme på borgervakt, og i disse dager har arbeidsgivere, store som små, vært travelt beskjeftiget med å skrive oppgaver til arbeidsformidlingen for at deres arbeidere og funksjonærer kan bli utskrevet til tysk arbeidsinnsats eller til det som verre er.

Av de okkuperte nasjoner er den norske den som i øyeblikket gjør den minst iøyenfallende innsats i hjemlandet i den felles kamp. Fra Hellas, Jugoslavia og Frankrike til Polen og Danmark kjempes og saboteres der mot den felles fiende. Disse nasjoner mener nemlig at friheten er en innsats verdi. Vi klager bare over at det går smått i Italia og at invasjonen ikke kommer. Nå må de sannelig skynde seg å vinne krigen så vi kan få fred og ro og kaffe.

Denne situasjon er til skade for vårt land og oss. Vår posisjon blant de allierte synker. "Krigen og Arbeiderklassen", det store russiske tidskrift, klager over oss. Og hvor skal vi hente kraft til å ta fatt på framtidens vanskeligheter når vi ikke engang nå vil sette noe inn?

Det er ikke vår sak å endre signalene for kampen på hjemmefronten. Men kommer parolen om aktiv motstand, så skal vi arbeide for den med glede og befrielse i våre hjarter.

Inntil da ber vi så inntrengende vi kan alle om iallfall å vise den passive motstand som ennå er parolen for vår kamp. Glem ikke at vi er i krig og at en krig må koste ofre hvis den skal vinnes. Husk det sent og tidlig, hva enten det spørres om våre egne handlinger eller de råd vi skal gi andre. Hva det gjelder er at vi er besjelet av kampånden, alltid på vakt mot forsøkene på å nazifisere oss, forsøkene på å få oss til å tjene fiendens formål, det være NS eller tyskerne. Er ånden den rette og samvittigheten våken, er det i virkeligheten ingen av oss som ikke vet med seg selv hva som er rett i en hver situasjon av betydning. Vi må kunne se det store i det små, Norge fremfor geschäften eller behageligheten.

Det må være slutt på skrytet om den norske hjemmefront. Bedrifter ubåret av andre for to år siden er ikke til å hvile på.

I stedet vil vi be om litt mere beskjedenhet, litt mere civiltorgage, litt mindre tjenestevillighet overfor ågens makthavere.

SITT IKKE PÅ AVISEN ! LA DEN GÅ VIDERE TIL
PÅLITELIGE FOLK !

RIKSTENNE FRA LONDON, ONSDAG OG TORSDAG.

Vestfronten. Etter at de allierte flyangrep i begynnelsen av denne uke vesentlig var rettet mot nordfranske jernbanemål og flyplasser, er turen igjen kommet til Tyskland. I dagslys torsdag angrep således meget store styrker amerikanske bombefly med jagereskorte steder i Sydtyskland. Natten i forveien kastet over 1000 britiske fly mer enn 3000 tonn bomber mot Tyskland og det okkuperte Frankrike. Denne bombelasten er rekord for en natt. Det viktige flycentrum Stuttgart var et hovedmål, men også München og steder i Nordtyskland fikk besøk. I Nordfrankrike ble jernbanemål ved Amiens bombet. 40 britiske fly saknes. Onsdag angrep amerikanerne Hannover, et annet viktig centrum for flyindustri. 3 bombefly og 5 jagere gikk tapt. 36 tyske jagere ble skutt ned av de allierte jagere, tallet på fly som ble ødelagt av bombeflyene foreligger ennå ikke. Også Braunschweig foruten franske og belgiske mål ble bombet av amerikanerne. Mosquitofly bombet Düsseldorf natt til onsdag uten å møte motstand. - Noen få tyske fly fløy over Sydøstengland torsdag natt. 2 nådde fram til London. Natten før ble 13 av 100 tyske fly skutt ned. Skadene er ubetydelige og ofrene få ved disse propagandaangrep. -

Russerne har forsert Bug. Hele den tyske front langs Bugs midtre løp holder på å falle sammen etter at russerne har satt over elva på en 100 km bred front i området sydvest for Uman. Tyskerne hadde befestet vestbredden, men klarte ikke å holde stand mot det russiske press. Den russiske overgang over Bug fant sted tirsdag etter at distriktssentret Gaitsén og 60 andre steder på østsiden var befridd. Onsdag rykket russerne 30 km videre fram og drev de flyktende tyskere ut av over 100 byer og landsbyer. Russerne står nå bare 20 km fra høydedraget som løper langs Odessa-Lwow-jernbanen og fortroppen står 60 km fra Dnjestr, dvs. Bessarabias grænse. Tyskernes flukt foregikk uordnet og de fleste av soldatene har kastet fra seg alt like til geværene. - I det tilstøtende område kjempes det heftig i en halvcirkel om det store tyske støttepunktet Vinnitsa. Vest for Bug er den store tyske styrke i området Pervomaisk - Novo Ukraina - Nikolajev i ferd med å avskjæres. Konjovs tropper i vest står bare 40 km fra Pervomaisk, mens Malinovskis tropper kjemper i utkanten av Novo Ukraina og 15 km fra Nikolajev. Nå for Nikolajev er en stor tysk styrke blitt fullstendig omringet av Malinovskis tropper. De innesluttete tyskere - tallet oppgis til minst 7 divisjoner - har nektet å overgi seg, og de er nå splittet opp i mindre grupper som klynger seg fast til enkelte isolerte bastioner. Tusenvis av drepte tyskere ligger igjen på slagmarken og for hver time bringes hundrer av fanger inn. - Tyskerne i Nikolajev og østenfor står i fare for å lide samme skjebne som troppene i nordøst. 2 av de viktigste byene i dette område er erobret av russerne. Nikolajev oppgis å være omringet på tre kanter og bare en retrettvei mot Odessa står fremdeles igjen. Panikk i Romania. I Bukovina og Bessarabia be-

leires reisekontorone av folk som søker om å få billett til de områder som alltid har tilhørt Romania. Det rapporteres at ved flere tilfelle har menneskemassene stormet togene vestover. - Prins Stirbej, som snart er fremme i Kairo, ventes å ha sin første samtale med den russiske representant i Midtøsten, Novikov. En antar at russerne først vil forvise seg om at det romanske folk virkelig ønsker å komme til forståelse med Russland, før Stirbej godkjennes som dets talsmann. - Den røde stjerne skriver at Romania vil bli trukket til ansvar for de plyndringer og grusomheter som måtte bli begått av romenske soldater mot borgere i Russland eller fanger i Romania.

Britiske flyangrep mot Sofia. Jernbanestasjonen i Bulgarias hovedstad ble natt til torsdag angrepet av en stor britisk flystyrke. Det ble voldt store skader og en antar at jernbanelinjen Sofia - Beograd som har stor betydning for de tyske tilførsler til Balkan, er avskåret.

Ny offensiv på Cassinofronten. Amerikanernes tilbaketrekning fra den besatte delen av Cassino ble iverksatt for å slippe flyvåpenet til. Tirsdag kastet allierte fly mer enn 1400 tonn sprengbomber mot de tyske stillinger, og onsdag gikk amerikanerne til angrep igjen. De trenger nå fram gjennom den bresjen som bombingene har åpnet, men tyskerne yter ennå hårdnakket motstand. I fjellene NV for Cassino er det likeledes hårde kamper igang. - Ved anziobruhodet avviste de allierte to tyske motangrep mot de stillinger som ble erobret onsdag. Den allierte flyvirksomhet er meget livlig.

Har Finland svart nei? Torsdag ettermiddag er det i London ennå ikke meldt om noe offisielt finsk svar på det russiske ultimatum. Onsdag holdt den finske riksdag et lukket møte og man mente i Stockholm at statsministeren hadde tilrådet utsettelse, hvilket er ensbetydende med avslag. - Torsdag middag uttalte Roosevelt i en kringkastningstale at Finnlands stilling som Nazitysklands forbunds-felle alltid hadde vært uforståelig for amerikanerne, og han håpet at Finland ville gripe denne siste chance til å komme bort fra det uverdige kompaniskap. - På offisielt norsk hold i London blir det uttalt: Velger Finland å fortsette krigen, er det beklagelig ikke bare p.g.a. de nye sørgelige følger det vil ha for Finland selv, men også fordi det da blir umulig for de andre nordiske land etter krigen å la Finland delta i det nordiske samarbeide. Den norske regjering har klart og tydelig sagt fra at gode forbindelser med Russland og de andre allierte er forutsetningen for dets fortsatte samarbeide mellom Nordens land. Hvis Finland fortsetter krigen risikerer det å måtte dele Tysklands skjebne.

VI BER VÅRE DISTRIBUTØRER OG LESERE VÅRE OPMERKSOM PÅ AT VI I MORGEN, LØRDAG, SENDER UT EN EKSTRAUTGAVE MED EN VIKTIG PAROLE.